

HALTIJATONTUNPUISTO

PUISTOSUUNNITELMASELOSTUS

4.5.2022

RAMBOLL

TAVOITTEET JA LÄHTÖKOHDAT

Haltijatontunpuisto sijaitsee Niittykummun kaupunginosassa ja rajautuu idässä Koivu-Mankkaantiehen, lännessä Nuttukujan ja etelän puolella Merituulentiehen ja pohjoisessa nykyisiin asuintontteihin. Ajantasa-
asemakaavassa puisto on merkitty istutettavaksi puistoalueeksi ja sen itä- ja länsipäissä on varaukset ohjeelliselle leikkikentälle. Alue on nykyisellään puustoista kaupunkimetsikköä, jonka läpi kulkee puistoreittejä ja polkuja. Alueen keskellä virtaa Nässelkärrinoja, joka liittyy alajuoksullaan Gräsanojaan.

Niittykummun alue on viime vuosina tiivistynyt merkittävästi ja Nässelkärrinojaa on putkitettu suurelta osin rakentamisen myötä. Uusiin putkistoihin kertyy lietettä ja Gräsanojan vedenlaadun parantaminen on tärkeää, koska kyseisellä vesistöllä on paljon luontoarvoja (mm. taimenen esiintymisaluetta). Viheralueet ovat alueen rakentamisen myötä myös tiivistyneet, joten Haltijatontunpuiston metsäinen luonne arvotettiin tärkeäksi alueen suojavaikutuksen ja asukkaiden virkistyskäytön kannalta.

Suunnittelun ensisijaisena tavoitteena on alueen hulevesien hallinta ja erityisesti sen laatua parantavat ratkaisut. Puisto tarjoaa myös tulvatilavuutta virtaamapiikkejä varten. Lisäksi tavoitteena on kehittää puiston viihtyisyyttä ja monimuotoisuutta. Suunnittelussa pyritään luonnonmukaiseen ja vehreään, puiston nykyistä kasvillisuutta ja Nässelkärrinojan nykyistä uomaa hyödyntävään ratkaisuun.

Puistosuunnitelman aikaiset päivitykset yleissuunnitelmaan

Puistosuunnitelma pohjautuu keväällä 2021 valmistuneeseen yleissuunnitelmaan. Puistosuunnitelman laatimisen aikana asukas keskusteluiden pohjalta päätettiin, että vanhaa poistettavaa siltaa ei ole tarpeen eikä kannatettavaakaan korvata uudella sillalla. Puiston poikki kulkevan raitin yhteyteen Nuttukujan päähän on suunniteltu kivituhkapintainen istuskelualue, joka mahdollistaa mm. petanquen pelaamisen.

Puiston pohjoisreunan tulvavallia ja Nässelkärrinojan tulvatasannetta laajennettiin Koivu-Mankkaantien vieressä. Puistosuunnitelman aikana laadittiin myös tarkempi elinympäristökartta ja alustavaa suunnitelmaa alueen luonnonarvojen vahvistamiseksi.

PUISTOSUUNNITELMA, hulevedet ja luonto

Puiston suunnittelun lähtökohtana on ollut säilyttää ja vahvistaa alueen luontoarvoja, mahdollistaa asukkaille entistä paremmin luontokokemuksia puiston alueella, lisätä erilaisia elinympäristöjä lajeille sekä hallita vesienlaatua ja tulvatilanteita. Nykyistä puistoa säilytetään mahdollisimman paljon ja kasvillisuutta täydennetään alueelle ominaisella lajistolla.

Nässelkärrin uomaa levennetään kahdelta kohdista, jotta se palvelee paremmin tulvien hallinnassa ja puhdistaa vettä tulvatasanteiden kasvillisuuden avulla. Luonnonmukaista vesienhallintaa on parannettu lisäksi puusuisteiden ja luonnonkivisten kynnyksrakenteiden avulla, jotka myös parantavat pääsyä veden ääreen sekä luovat alueelle puromaista solinaa.

Puiston länsiosan pohjoisreunaan rakennetaan tulvavalli, joka estää laskennallisesti kerran sadassa vuodessa toistuvan (1/100v) tulvan leviämisen pohjoispuolen tonteille.

- MERKINTÖJEN SELITYS**
- - - Suunnittelualan raja
  - Nykyinen lehti/havupu
  - Nykyinen pensas
  - Poistettava puu / pensasalue
  - Nykyinen kasvillisuus
  - Istutettava havu/lehtipu
  - Istutettava pensas
  - Tulvatasanne
  - Tulvapainanne
  - Nässelkärrinjoa muut sivuotat
  - 1/20v mitoitussade
  - Keskiylivesi (MHQ)
  - Keskiylivesi (MQ)
  - Uusi painanne
  - Vanha avouoma
  - Tulvavalli, korko +3,5, suojaa 1/100v toistuvalla tulvalla
  - Virtausuunta
  - Kehitettävä liito-oravayhteys
  - Asf/S Säilyvä / uusi asfaltti
  - Säilyvä raitti / uusi puistoraitti, kivituhka
  - Uusi metsäpotku, maisemointikate
  - Kiviheitoke
  - Maakivi
  - Puunrunko / puusuiste uomassa
  - Pe Penkki
  - PR Penkki-pöytä yhdistelmä
  - R Roska-astia
  - Info Info-kyllä
  - Nykyinen rumpu
  - Uusi rumpu
  - Rumpujen päät kenttäkiveittäin
  - Nykyinen kaivo
  - Uusi valaisin
  - Likim. suunniteltu maanpinnan korkeusasema
  - Likim. nykyinen maanpinnan korkeusasema
  - ASEMAKAAVAMERKINTÄ**
  - PI Istutettava puistoalue
  - UL Ohjeellinen leikkikenttä

PUISTOSUUNNITELMA, toiminnallisuus ja kunnallistekniikka

Puistoraitit

Puiston itä-länsisuuntainen nykyinen polku levennetään 3.0 m leveäksi kivituhkapintaiseksi raitiksi ja valaistaan. Raittien varrelle sijoitetaan myös penkkejä ja roska-astioita. Puiston länsiosaan lähelle Nuttukujaa on esitetty piknik-pöytäryhmä ja pieni kivituhkapintainen kenttä mm. asukkaiden toivomaa petanqueta varten. Nuttukujan puistoon sijoittuvalle jatkeelle lisätään valaisimet.

Nykyinen pohjois-eteläsuuntainen Tonttutyönkujan jatkeena oleva reitti kunnostetaan siltä osin kuin uuden kaukolämpölinjareitin rakentaminen sitä vaatii. Raitin valaistus uusitaan. Lisäksi reitin liitos Merituulentien kevyen liikenteen väylään muutetaan loivemmaksi.

Merituulentien pohjoispuolinen kevyen liikenteen väylä

Haltijatontunpuistoon sijoittuva Merituulentien kevyen liikenteen väylä rakennetaan 5 metriä leveäksi eritellyksi jk+pp-tieksi, joka näin yhdistää alueen itä- ja länsipuolille jo toteutetut leveät kevyen liikenteen väylät. Valaistus uusitaan.

Kaukolämpölinjat

Nykyinen alueen läpi länsi-itä suunnassa kulkeva, käytöstä poistettu betoninen kaukolämpökanaali jätetään osittain uuden puiston pääreitit varrelle, muutoin kaukolämpökanaali puretaan. Käytössä oleva pohjois-itä suuntainen kaukolämpölinja siirretään uudelle sijainnille, Tonttutyönkujan jatkeena olevalle raitille (Raitti 1) , ja sijoitetaan uoman kohdalla kulkemaan uoman alitse.

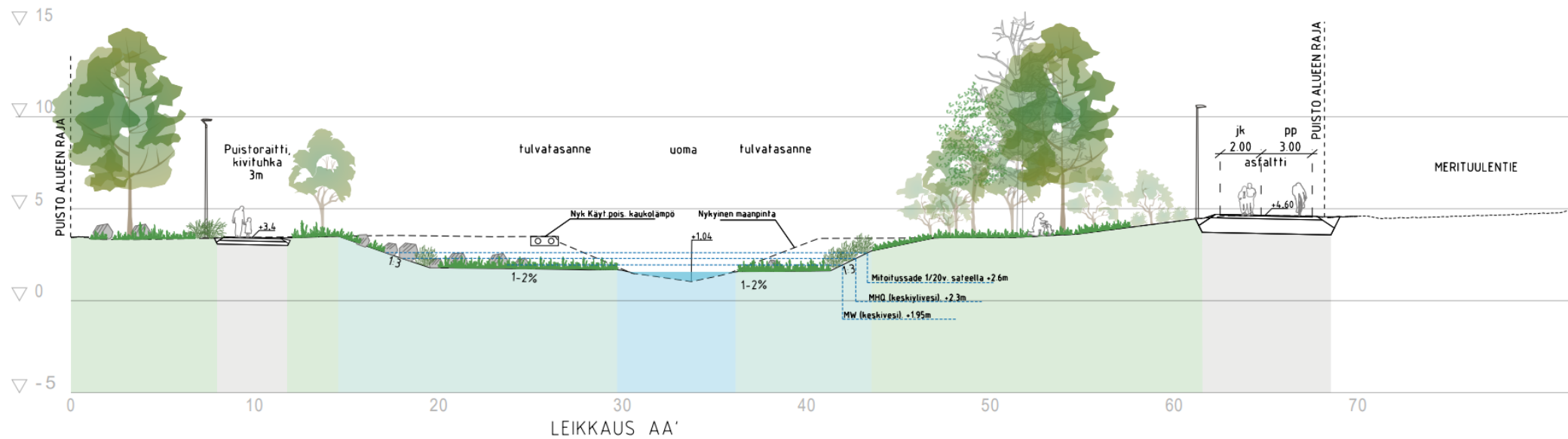
Tulvapenger

Alueelta kaivettua materiaalia ei suositella käytettäväksi tulvapenkereen rakennusmateriaalina haitallisten vieraslajien sekä mahdollisten happamien sulfaattimaiden vuoksi. Stabiiliteetin parantamiseksi tulvapenkereen alle suositetaan geovahvistetta (lujitekangas).

ALUELEIKKAUS A-A

Leikkauksessa A-A' on näkyvissä uoman levennys ja tulvatasanteen lisääminen puiston itäosaan. Tasanne mahdollistaa pääsyn veden äärelle sekä Nässelkärrin ojan hallitun tulvimisen tulvatilanteissa. Uusilla maastonmuotoilulla, istutuksilla ja uomaa avaamalla puistoalueesta saadaan sekä viihtyisämpi että ekologisesti toimivampi.

Leikkauksessa näkyy myös uusi valaistava puistoraitti sekä Merituulentien viereinen levennettävä kevyen liikenteen raitti.

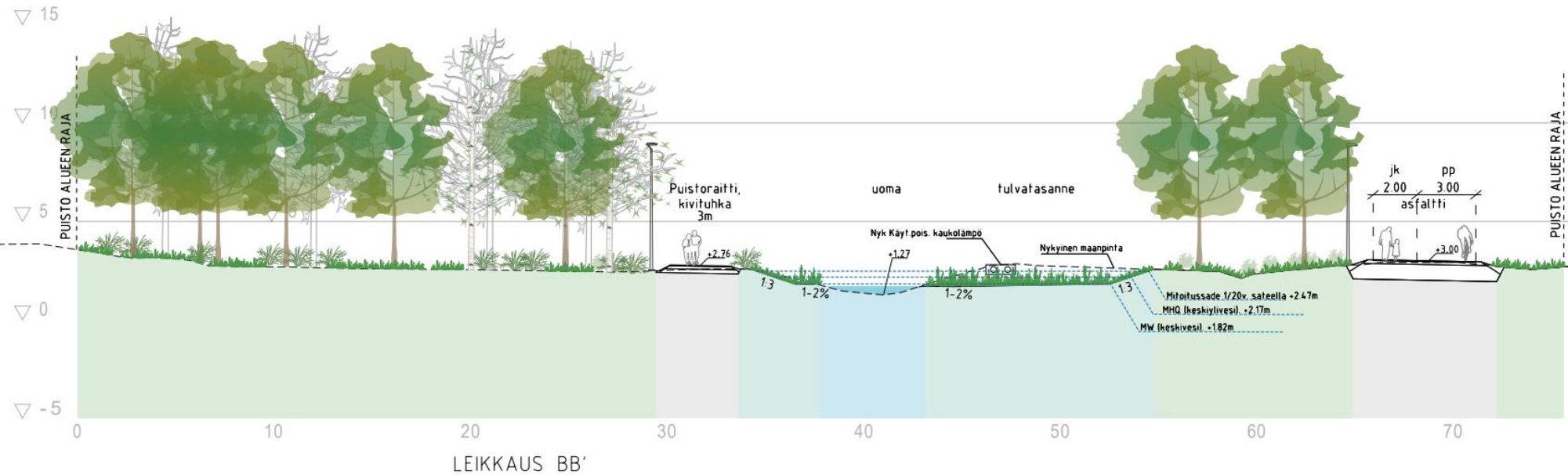

ALUELEIKKAUS B-B

Leikkauksessa B-B' näkyy Nässelkärrin ojan toinen tulvatasanne vettä puhdistavine ja viivyttävine kasvipeitteineen. Uoman linjaus ja ympäristö pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan nykyisellään ja luonnontilaisena.

Puiston poikki kulkeva Nässelkärrin ojan suuntainen puistoraitti rakennetaan yhtenäiseksi ja kivituhkapintaiseksi. Raitin valaistuksessa on huomioitu häiriövalon minimointi asutuksen suuntaan.

ELINYMPÄRISTÖKARTTA

Haltijatontunpuiston kasvillisuutta kehitetään vyöhykkeittäin niin, että alue tukee luonnon monimuotoisuutta luomalla erilaisia elinympäristöjä. Puistossa on runsaasti vieraslajeja, ja alueen vieraslajit tulisi lajista riippuen kitkeä/haudata tai kaivaa pois.

MERKINTÖJEN SELITYS

AVOIN, HAKAMAINEN NIITY (kehitettävä)
Puuston ja pensaiden ympäröimä niityalue toimii elinympäristönä niittyjen ja pensaikkojen hyönteis- ja lintulajeille, kuten kimalaisille, kertuille ja rastaille. Niityn kukkakasvit ja alueen lahopuut tarjoavat ravintoa ja suojaa niin polyttäjille kuin muillekin hyönteisille. Linnut puolestaan saavat ravintoa hyönteisistä ja istutettavista marjapuista. Alueelle istutettavan ja kylvettävän lajiston tarkoitus on tukea elinympäristön kehitystä sekä alueen opetustarkoitusta. Suositeltavia lajeja ovat esim. erilaiset koivut, kukkivat luonnonvaraiset pikkupuut ja kukkivat ketomaiset kasvit.

PUOLIAVOIN NIITY
Puiden lomaan jäävät niitykaistaleet toimivat Espoon niityverkoston ekologisenä yhteytenä. Alue toimii elinympäristönä ja kulkuyhteytenä sekä niittyjen että metsien lajeille. Alueen kosteusolosuhteet ovat paikoin vaihtelevia, joten lajistokin on siedettävä vaihtelevia tulvatilanteita sekä kuivuulta. Sopivia lajeja ovat esim. erilaiset pajut, koiranheisi, pihlajat, haapa, koivut.

PUISTONIITY
Hoidettu nurmalue rajaa puistoa muusta kaupunkiympäristöstä ja luo pehmeän vaihtumisvyöhykkeen muille puiston osa-alueille. Alue toimii osallaan niitymaisten alueiden ekologisenä yhteytenä. Alueelle istutettava kasvillisuus sopii kaupunkimaiseen ympäristöön. Sopivia lajeja ovat esim. lehmukset, vaahterat, koristeelliset kukkivat pikkupuut.

LEHTIPUUVALTAINEN SEKAMETSÄ
Metsä tarjoaa elinympäristöä metsälinnustolle, käävälle ja pikkunisäkkäille - erityisesti liito-oravalle. Alueelle sijoittuu liito-oravan ydinalue ja metsä toimii suuresti liito-oravan tunnettuna elinympäristönä. Metsän ja alueen muun puuston läpi kulkee tärkeä liito-oravan kulkuyhteys muualle. Alueelle istutettava puulajisto on ominaista alueen lajistoa, joka sietää vaihtelevia tulvatilanteitakin. Sopivia lajeja ovat esim. haapa, koivut.

KOSTEA PURONVARSIA JA TULVATASANTEET
Puroympäristö tarjoaa kasvupaikkoja kosteikkokasveille sekä elintilaa vedessä ja veden äärellä eläville eläinlajeille. Purovarteen ja tulvatasanteille istutettavat kasvit rikastuttavat puomaisemaa ja tarjoavat ravintoa niittyjen hyönteisille. Saannollisen hoidon avulla hillitään haitallisten vieraslajien leviytymistä. Purovarren kasvillisuus on kosteutta kestäviä lajeja, esim. villapaju, koripaju, korpipaatsama, raita, tervaleppä, koivut, haapa, kynäjalava, tuomi, lehtosaarni, hopeasalava.

VIERASLAJIT

+	JÄTTIPALSAMI, alue / yksittäisiä	+	KARUHUNKÖYNNÖS
+	JÄTTITATAR	+	RUTTOJUURI
+	JAPANINTATAR	+	TERTTUSELJA, yksittäisiä
+	VIITAPIHLAJA-ANGERVO		

Maastokartoitus tehty v 2020